

MINISTER GENERALIS
ORDINIS FRATRUM MINORUM CONVENTUALIUM

Prot. N. 0101/2021

Tokio, 5 lutego 2021 r.

„Dziś, jeśli głos Jego usłyszycie,
nie zatwardzajcie serc waszych...”
(Hbr 3, 7-8; por. Ps 95 [94], 7-8).

W kierunku świętości wspólnotowej,
czyli w przeciwieństwie do „Anty-Franciszka”

Przesłanie ministra generalnego na Wielki Post 2021 r.

Drodzy bracia,
pokój wam!

1. Słuchajmy Ducha Świętego i nie zatwardzajmy serca!

Przywołując Ducha Świętego, aby pomógł mi zaangażować zbliżający się Wielki Post, przyszedł mi do serca dwa proste wersety (właściwie to jeden w dwóch podobnych formach), zarówno ten z Psalmu: „Obyście usłyszeli dzisiaj głos Jego! Nie zatwardzajcie serc waszych” (95 [94], 7-8), jak też wariant z Listu do Hebrajczyków, gdy autor cytuje ten sam Psalm: „Dziś, jeśli głos Jego usłyszycie, nie zatwardzajcie serc waszych” (3, 7-8). Psalm jest nam tak dobrze znany... kilka razy w tygodniu jest na naszych ustach. Korzystam zatem z okazji – proszę mi pozwolić – aby poczynić refleksję, która, jak mam nadzieję, będzie dla nas pomocna.

Przed cytowanym werselem z Listu do Hebrajczyków: „Dziś, jeśli głos Jego usłyszycie...”, autor pisze: „Jak mówi Duch Święty”. Odnosi się do powiewu Ducha Świętego, który natchnął autora Psalmu. Ale ten sam Duch działa również wśród nas i przedstawia nam propozycje, których często nie rozpoznajemy w wystarczającym stopniu. Nasze serce może być zatwardziałe nie ze złej woli czy beztroski, ale z powodu tylu innych realiów, które zazwyczaj służą do samousprawiedliwienia; wszystkie one z pewnością są ważne: obowiązki, niepokoje, pilne sprawy, problemy, praca. Św. Franciszek z Asyżu pisze o tym niebezpieczeństwie już w *Regule niezatwierdzonej*: „Stąd też, bracia, strzeżmy się wszyscy bardzo, abyśmy pod pozorem jakiejś nagrody, pracy czy korzyści nie zagubili lub nie odwrócili naszego umysłu i serca od Pana” (*Reguła niezatwierdzona*, 22, 25).

Słuchajmy więc uważnie tego, co mówi nam Pan, czym natchnie nas Duch Święty, nie zatwardzajmy serca, bądźmy czujni na niebezpieczeństwo rozproszeń!

2. Powołanie do świętości wspólnotowej

Chcę wam po prostu przypomnieć (jeszcze jeden raz), że w tym roku (i oczywiście, że zawsze), jako bracia mniejsi konwentualni, jesteśmy wezwani – tak natchnął Duch Święty – aby docenić duchowo nasze powołanie do świętości wspólnotowej. Otóż w naszym planie sześcioletnim Zakonu,

na etapie przewidzianym na 2021 r., pojawia się apel o „stanie się wspólnotą” (część 2). We wprowadzeniu do tej drugiej części planu sześcioletniego Zakonu przypomnieliśmy, że „naśladowanie Pana prowadzi nas, po śladach pozostawionych przez św. Franciszka, do *conformitas*, prowadzi nas nie jako «samotnych», lecz we *fraternitas*, która nas przyjęła ukierunkowując ku świętości wspólnotowej”.

Wspólnota jest „żywym ciałem wymagającym troski, aby się rozwijać”, a zatem należy zdecydowanie popierać „doniosłość formacji początkowej i ustawicznej, świadectwo wiarygodnych wspólnot, studiowanie i pogłębianie naszego charyzmatu franciszkańskiego”.

Do osiągnięcia tych celów odwołano się w tym samym wprowadzeniu do tak prostych i dostępnych narzędzi, jak „program codzienny, który nadaje priorytet zajęciom wspólnotowym (modlitwa, posiłek, rekreacja), program tygodniowy i miesięczny, gdzie nie brakuje miejsca na odnowę i współdzielenie życia (kapituła klasztorna, dni skupienia i rekolekcje, *lectio*, wspólne wyjazdy braterskie)”.

Wymieniono też narzędzia bardziej specyficzne i bardziej dogłębne, jak „zdolność do rozeznania ewangelicznego”; „umiejętność wzięcia pod uwagę” naszego kontekstu społecznego, politycznego, historycznego w celu udzielenia właściwych odpowiedzi; „nowe sposoby życia i działania poprzez wcielanie charyzmatu z twórczą wiernością”, zgodnie ze znaną uchwałą 9 kapituły generalnej: „Młode wino w nowych bukłakach” (por. Mt 9, 14-17).

Wszystko to służy nie tylko temu, by móc znieść „kruchą równowagę” wspólnoty, lecz właśnie też po to, aby być szczęśliwym w dawaniu świadectwa o specyficie naszego stylu franciszkańskiego, jaką jest *fraternitas*: nie tylko w sensie budowania wspólnoty, ale by „w każdym okresie naszej posługi żyć, myśleć, działać w sposób braterski i ewangeliczny”.

3. Doniosłość formacji ustawicznej

Bracia, czasy zmieniły się i zmieniają się bardzo szybko. Podobnie jak cały świat, także Zakon w samym środku pandemii znalazł się w obliczu różnych sytuacji *lockdown*, które wstrzymały nasze zaprogramowane spotkania. Ale te sytuacje jeszcze raz przypomniły nam to, o czym mówimy od lat: o doniosłości formacji ustawicznej przeżywanej przede wszystkim w naszych klasztorach; formacji obejmującej wszystkie wymiary: serce, umysł, ducha, rozeznanie ewangeliczne, decyzje podejmowane w Duchu Świętym, sposoby budowania trwałej wspólnoty braterskiej, wspólnotowe zaangażowanie itd.

Proszę zatem cały Zakon o „nie zatwardzanie serca” przy wsłuchiwaniu się w to, czego wymaga od nas nasze powołanie i Kościół: by nie wypaczać naszego charyzmatu, by nie tracić ducha w uboganiu naszego wyboru życia zakonnego, by troszczyć się o wszystkie płaszczyzny braterstwa, zaczynając od kapituły klasztornej, regionalnych spotkań braterskich i formacyjnych, wykorzystując wszelkie inne znaczące okazje do wspólnotowego pogłębiania procesu formacji. Właśnie dobrze przeprowadzane kapituły klasztorne, *lectio*, dni skupienia i rekolekcje wspólnotowe itp. są źródłem braterskiego zbliżenia, przebaczenia, miłosierdzia, duchowego wzrostu, formacji, interpretacji rzeczywistości, poważnego i ewangelicznego planowania, przyjęcia darów teologalnych, nawrócenia.

MINISTER GENERALIS ORDINIS FRATRUM MINORUM CONVENTUALIUM

4. Nawrócenie – ustawić się w przeciwieństwie do „Anty-Franciszka”

Wielki Post jest prawie tak samo synonimem nawrócenia, jak „konwentalność” jest synonimem zdrowego braterstwa. Ministrowie generalni Pierwszego Zakonu przypomnieli, że *Reguła niezatwierdzona*, której osiemsetlecie powstania obchodzimy, „nie szczędzi pouczeń, aby **naśladowanie Jezusa odzwierciedlało się w życiu braterskim**. Można byłoby zaryzykować sformułowanie swego rodzaju «dogmatu», który wyłania się między wierszami tekstu *Reguły*: nic nie jest tak «antyfranciszkańskie» (choć należałoby powiedzieć: antychrześcijańskie), jak styl życia, który jest niezainteresowany duchem miłości braterskiej, który nie uwzględnia więzów braterskich” („*żyć i naśladować*”. *List franciszkańskich ministrów generalnych*, 4 października 2020 r., podtytuł: *W przeciwieństwie do „Anty-Franciszka”. Tylko jako bracia!*).

Życzę wam dobrego i twórczego Wielkiego Postu, przeżywanego w duchu odpowiedzialności za wzrost życia braterskiego zgodnie z naszym charyzmatem. Charyzmat braterstwa jest darem od Najwyższego: „Pan zlecił nam troskę o braci!” (por. Św. Franciszek, *Testament*, 14). My wszyscy: ministrowie, kustosze, delegaci, gwardiani, wychowawcy i każdy zakonnik, jesteśmy wezwani do słuchania Ducha Świętego, który pobudza nas do bycia tym, o czym mówimy, że jesteśmy: „franciszkanami” i „konwentalnymi”.

Niech na naszej drodze wielkopostnej w każdej części Zakonu towarzyszy nam szczególne poczucie braterskiego wędrowania w kierunku świętości wspólnotowej.

fr. Carlos A. Trovarelli
Fr. Carlos A. Trovarelli
Minister generalny

